

היום נלמד בעזרת ה':

מועד קטן דף כג

(המשך מעמוד קודם)

ת"ר חכם שמת בית מדרשו בטל: במשך ימי השבעה, משום שעסוקים בהספידו.

אב ב"ד **שמת:** כל בתי המדרשות שבעירו בטלים, משום שכולם תלמידיו. ונכנסים לבית הכנסת להתפלל בוקר וערב אבל משנים את מקומם (להראות שבחיו היו השמועות ישרות ועכשיו נשתבשו השמועות ואומרים על ימין שהוא שמאל ולהיפך - ב"ח).

נשיא שמת: כל בתי המדרשות שבעיירות מסביב שיכולים להגיע לשמוע את ההספד ולחזור לבתיהם באותו יום – בטלים, כי כל העיירות כפופות למרותו. ונכנסים לבהכנ"ס רק לקריאת התורה בשבת.

ת"ר כל שלושים יום לנישואין: כלומר כל שלושים יום לאבילות, אסור האבל (שאין לו אישה) להתחתן. ואם מתה אשתו אסור בינושואין שלושה רגלים (כדי שימתין שלושה רגלים בלא שמחה ולא ישכח אהבת אשתו - תוס').

כל שלושים לגיהוץ: אסור בגיהוץ. בים בגדים חדשים ובין בגדים ישנים אסורים דוקא מגוהצים. (ויש אומרים שבגדים חדשים אפילו אינם מגוהצים אסורים). לדעת רבי רק בגדים חדשים וגם מגוהצים אסור.

גרדא דסרבלא: מלבוש לבן מגוהץ אבל ישן. חיוצתא רומיתא סומקתא חדתי: חלוק הבא מרומי בצבע אדום וחדש.

יש אבלות בשבת: מדובר רק לגבי דברים שבצנעא כגון תשמיש המיטה, לפי שאסור להראות בשבת אבלות בפרהסיה.

הסובר שיש אבלות בשבת מביא הוכחה ממשנתנו שאמרה 'שבת עולה', ואם לא נוהגים אבלות בשבת מדוע היא עולה לו למנין שבעה? אלא בכרח שנוהגים אבלות בשבת!

(המשך בדף הבא ↓)

יוצא לאור ע"י:

"אור הספר התורני" הוצאה לאור
052-7628377

להצטרפות:

mabatladaf18@gmail.com

052-342-4473

הסובר שאין אבלות בשבת מביא הוכחה ממשנתנו שאמרה שהשבת 'אינה מפסקת' את ימי האבלות, ואם נוהגים אבלות בשבת מדוע המשנה צריכה לומר שאינה מפסקת? והרי זה דבר פשוט שאינה מפסקת, שהרי שנוהג בה אבלות כמו ביום חול, אלא בהכרח שלא נוהגים אבלות בשבת!

לימא כתנאי: אולי נאמר שהדבר תלוי במחלוקת תנאים כמבואר בברייתא:

מי שמתו מוטל לפניו כלומר שעדיין לא נקבר, אין לו דין של 'אבל', אלא הוא נחשב ל'אונן' ופטור מכל המצוות.

אוכל בבית אחר ולא בבית שהמת מוטל בו.

עושה לו מחיצה בינו לבית המת.

ואינו מיסב ואוכל שזהו דרך גדולה וחשיבות, ואסור לאונן לנהוג כך.

ובשבת מיסב ואוכל... וחייב בקריאת שמע ובתפילה ~~ובתפילין~~: לא גורסים 'ובתפילין', שהרי לא מניחים תפילין בשבת.

רבן גמליאל אומר: מתוך שהתחייב בשבת בקריאת שמע ובתפילה הרי שהתחייב בכל המצוות.

ואמר רבי יוחנן: הנפק"מ בין תנא קמא לרבן גמליאל הוא תשמיש המיטה, שלת"ק אונן בשבת נאסר בתשמיש, ולרבן גמליאל מותר בתשמיש. (= רבי יוחנן בא לבאר את ההבדל בין ת"ק לרבן גמליאל, שהרי אף ת"ק אמר שהוא חייב בכל המצוות האמורות בתורה).

כעת הגמרא מבארת מהברייתא שהם נחלקו בעניין אבלות בשבת:

תנא קמא האוסר תשמיש סובר שיש אבלות בשבת (= בדברים שבצנעה), ורבן גמליאל המתיר תשמיש סובר שאין אבלות בשבת.

דחייא: יתכן שרק במקרה שהברייתא מביאה - שמתו מוטל לפניו וצער גדול - שם ת"ק אוסר תשמיש בשבת, אבל במשנתנו שעוסקת באבל שאינו אונן ת"ק לא אוסר תשמיש בשבת. וכן יתכן שרבן גמליאל מתיר תשמיש בשבת רק במקרה שהוא אונן, שעדיין לא חלה עליו אבלות כיון שעדיין לא נקבר המת, אבל במקרה של משנתנו שכבר חלה עליו אבלות, ר"ג אוסר תשמיש בשבת.